

Orvosi etika

(Tételek az általános orvosi és fogorvosi szakképzettség elismeréséhez a Hungarológiai vizsgán.)
2023

1. Etika és bioetika; az erkölcs és a jog kapcsolata; az erkölcsi érvelés jellemzői
2. A deontológiai etikai rendszerek általános jellemzői
3. Konzekvencialista (teleológiai) etikai elméletek
4. A természetjogi etikai elméletek; a társadalmi szerződés elméletei; erényetikák, szituációs etikák, agapizmus és a jogokra hivatkozó érvelés
5. A kanti etika és az aranyszabály
6. Az orvosetika alapelvei
7. Egyszerű beleegyezés; a tájékozott beleegyezés fogalma és kialakulásának története; viták a tájékozott beleegyezéssel kapcsolatban
8. A betegek felvilágosításának standardjai. Mit kell a felvilágosításnak tartalmaznia egy tervezett beavatkozás előtt?
9. Mikor nem szükséges a betegtől tájékozott beleegyezést kérni? A cselekvőképesség megállapításának elvei, a cselekvőképtelen beteg ellátásakor követendő eljárások
10. A kezelés visszautasításának joga
11. A tájékozott beleegyezés pszichológiai vonatkozásai. Bizonytalanság az orvosi kommunikációban. Gyakorlati megfontolások a tájékozott beleegyezéssel kapcsolatban
12. Az egészségügyi allokáció etikai kérdései (az allokáció szintjei, igazságosság, a modern egészségügy kialakulása, az egészségügyi költségrobbanás, az egyén és az egészségügy szerepe az egészség fenntartásában)
13. A sorolás etikai elvei és gyakorlata a mai egészségügyi rendszerekben (a puha és a kemény sorolás)
14. Egészségügyi közgazdaságtan és orvosi etika
15. Az egészségügyi ellátáshoz való jog problémája (a libertariánus ("laissez faire"), az egalitariánus (szocialista) és a liberális felfogás)
16. Szabadpiaci versus közfinanszírozású egészségügyi ellátás; az orvosi tevékenység finanszírozásának módjai
17. Az egészségügyi mikroallokáció etikai kérdései I.: a sorolás problémájának jellemzése és a szelekciót elutasító érvelések
18. Az egészségügyi mikroallokáció etikai kérdései II.: az életmentő, ritka, általánosan nem elérhető eszközök elosztásának etikai problémái (a főbb kritériumok, betegkiválasztás a kutatás során, a betegkiválasztás módszere és eljárási feltételei)
19. A művi abortusz etikai kérdései I: érvelési hibák, az abortusz és a fogamzásgátlás megítélésének története
20. A művi abortusz etikai kérdései II: a mai álláspontok jellemzése, a konzervatív és a liberális álláspont és kritikája
21. A művi abortusz etikai kérdései III: a mai álláspontok jellemzése, a mérsékelt álláspontok
22. A gyógyíthatatlan, rossz kórjóslatú betegek felvilágosításának etikai kérdései
23. Az eutanázia problémája és előtérbe kerülésének okai; az élet szentségének a doktrínája és az életminőség elve; az eutanázia definíciója, fajtái

24. Az aktív és a passzív eutanázia
25. Passzív eutanázia (orvosi prioritások, kezelés abbahagyása és el nem kezdése, szokásos és rendkívüli eszközök, mesterséges táplálás és folyadékpótlás, haszontalan kezelés)
26. Életmentő, illetve életfenntartó orvosi kezelés visszautasítása kompetens és inkompetens beteg által; az élő végrendelet
27. A súlyos fejlődési rendellenességgel világra jött újszülöttek kezelésének etikai problémái
28. Az élőlőből való szervkivétel etikai kérdései
29. A holttestből való szervkivétel etikai kérdései; a halál fogalma; az embrionális és magzati szövetek felhasználásának etikai kérdései
30. A szervek pénzért való árusításának etikai kérdései
31. Az állatok erkölcsi státusáról való gondolkodás története. A ma uralkodó álláspont és a darwini természetfelfogás filozófiai jelentősége
32. Peter Singer felfogása az állatok jogállásával kapcsolatban: az antiszpéciesizmus (érvek és ellenérvek, a singeri álláspont következményei és kritikája, vegetarianizmus); Tom Regan érvelése: az állatok jogai; a kritikus antropomorfizmus megközelítés lényege az állatvédelemben
33. Az állati szenvedés fogalma. Az állatkísérletek erkölcsi megítélésének szempontjai
34. Az embereken végzett kutatások etikai kérdései; a Helsinkai Deklaráció; a kutatási alanyok jogai
35. A betegjogok általános kérdései (a betegjogok megfogalmazásának okai és előnyei, fenntartások a betegjogi megközelítéssel szemben)
36. A főbb betegjogok (általános és speciális betegjogok)
37. A betegjogok érvényesítését elősegítő főbb módszerek és intézmények
38. Fontosabb orvosetikai kódexek és deklarációk: A Hippokratészi Eskü, a Genfi Deklaráció, az Orvosi Etika Nemzetközi Kódexe, a Helsinkai Deklaráció, a Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódexe (2011)

Forrásmunkák:

- Dr. Kovács József (2006) (E-könyv: 2019.) : A modern orvosi etika alapjai. Bevezetés a bioetikába. (Második, átdolgozott kiadás.) Budapest: Medicina könyvkiadó.
- A Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódexe (2011), hatályba lépett: 2012. január 1.-én (www.mok.hu)

Az 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről orvos-etikai vonatkozású paragrafusai. (5.§-34. §, 99.§, 114. §, 125.§--140§, 157.§--222.§)